

Kaip padėti savo vaikui?

Tik gimęs vaikas auga, keičiasi ir ugdomi savo aplinkoje kiekvieną dieną. Todėl labai svarbu jį lavinti nuo pat gimimo. Priemonių, kurių reikia, rasime kiekvienuose namuose. Kaip gali padėti tėvai vystyti savo vaikų kalbą?

Vienas iš svarbiausių dalykų – smulkiosios motorikos lavinimas. Kas tai yra? Tai judesiai, kuriuos atliekant dalyvauja smulkieji kūno raumenys (pirštų, riešo, plaštakos, akių). Aktyvindami pirštukų pagalvėles, skatiname vystyti kalbą, nes jose esantys centrai susiję su galvos smegenų zonomis, atsakingomis už kalbą, o kai kurie pirštų ir riešo judesiai susiję su aplinkos suvokimu, intelektine smegenų veikla. Kuo vaiko piršteliai darysis vikresni ir koordinuotesni, tuo jo kalbos raida bus labiau stimuliuojama, vystysis normaliai ir sklandžiai. Tačiau nepamirškime, kad bet kokia veikla turėtų atitikti vaiko amžių, būtų įdomi, maloni, suteiktų gerų emocijų ir nebūtų per sunki. Visas lavinimas vyksta žaidžiant, bendraujant su vaiku:

- Galite pradėti nuo paprasčiausių pratimų – švelnaus delniukų masažo, glostymo, patrynimu, katučių.

- Kai tik vaikas pradeda siekti daiktų, juos čiupti, duokite jam pačiupinėti įvairių medžiagų, formų, įvairaus kietumo ir minkštumo daiktų.
- Reikia nepamiršti žaislų, lavinančių smulkiąją motoriką. Tai piramidės, kaladėlės, įvairios dėlionės, indeliai, konstruktoriai.
- Piešimas yra geriausias pirštukų ir riešo treneris. Piešti vaikui reikia siūlyti pačiomis įvairiausiomis priemonėmis ir labai rekomenduotina – tiesiog pirštais. Nedrauskite susitepti, leiskite liesti dažus, pajusti jų konsistenciją, drėgmę, malonumą tepti ant popieriaus ar kitų paviršių. Piešimui išbandykite pačias įvairiausias priemones: kempinėle, audinio gabalėlį, dantų šepetėlį, plunksną, gamtines medžiagas.
- Duokite įvairius darbelius: vartyti knygeles, nulupti mandariną, bananą, kiaušinį, minkyti tešlą ir formuoti tai, ką jis nori.
- Leiskite autis batus, rengtis drabužius, segti sagas, užtraukti užtrauktuką.
- Naudokite raištelius, mazgus, kuriuos reikia atrišti ir surišti.
- Padėkite valyti batus, džiauti skalbinius, atsukti ir užsukti dangtelius, surinti smulkius daiktus, valyti dulkes, verti makaronų karolius, padengti stalą.
- Mokykite laikyti žirkles, kirpti.
- Brėžkite brūkšnelius, apskritimus, apvedžiokite geometrines figūras.
- Išvyniokite iš popieriaus smulkius daiktus ir įvyniokite juos atgal.
- Plėšykite popierių priešpriešniais judesiais.
- Klijuokite įvairius lipdukus, lipdykite iš tešlos, modelino.

Pirštų ir plaštakos lavinimui per dieną skirkite po 5- 8 minutes. Įvairių pirštukų, riešo lavinimo pratimų galima rasti internete : <https://youtu.be/87Yg6DDNzgg>; <https://youtu.be/ExFUjqd03AY> ; <https://youtu.be/Jm9p8GQSFAo>. Pradėkite nuo paprastų judesių, vėliau pereikite prie sudėtingesnių. Pratimus atlikite neskubant, kartojant juos po kelis kartus. Pirštų mankštą pajvairinkite linksmomis tekstais, eilėraštukais, pajuokavimais. Deklamuokite eilėraštukus žygiuodami, sugalvokite įvairių judesių ne tik pirštams, bet ir rankoms, kojoms, visam kūnui. Taip vaikai greičiau pajus kalbos tempą, ritmą, pramoks tinkamai kvėpuoti, derinti kalbą su judesiu, skiemenuoti, išklaudyti, įsiminti ir atlikti instrukciją, įpras susikaupti. Žaidimai su eilėraštukais labai praplės vaiko pasyvųjį žodyną (jis pradės suprasti naujas žodžius, kurių dar nemoka išsakyti, išsakyti).

Namų aplinkoje galima rasti labai daug naudingų daiktų ir užsiėmimų, kurie padės lavinti mažylio smulkiąją motoriką. Jei padėsime savo vaikams lavinti pirštukus, tai galėsime džiaugtis gražia ir taisyklinga jų kalba.

Parengė: logopedė Janina Večorskienė